

אין עור מלבוך
עיר יהוד ומיוחדת

בית שלמה

פרוייקט ה'תשנ"ב נסא ודארין קדם רגלי אי יזה בית אשר תבנו לי ויא יזה מקום מנוחתי"

פרשת כי תצא תש"פ

גליון 217
נא לשמור על קדושת הגליון

נא לא לעיין בו בשעת התפילה וקריאת התורה

בס"ד

לעילוי נשמת

מורי ורבי יצחק ב"ר יעקב יגן
הרה"ק רבי חיים אבישלום ב"ר עזרא מו"ר סבי ר' ברוך חיים ב"ר אליעזר מו"ר אבי ר' חוד שלום ב"ר שלמה רב הרה"ק רבי שלום יוסף מריזון הרה"ק רבי אברהם יעקב ב"ר ישראל הרה"ק רבי זאב וואלף ב"ר אברהם הרה"ק רבי שמחה בונים ב"ר צבי הירש הרה"ק רבי משה אליקים בריעה ב"ר ישראל הרה"ק רבי יעקב ישראל ב"ר מרדכי הרה"ק רבי יוסף חיים ב"ר אליהו ב"ר משה הגה"ק רבי עקיבא אייגר ב"ר שמחה בונים הרה"ק רבי שלמה משה אלשקר ב"ר יצחק הרה"ק רבי יעקב קאפיל ב"ר חנניה פייבל הרה"ק רבי מאיר הורוויץ מלברטוב רבי אברהם נפתלי צבי ב"ר משה הלוי

פרפראות בדרך מוסר על פרשת השבוע

יוצא לאור ע"י עמותת "משנה שלמה" כל הזכויות שמורות

לקבלת גליון זה למייל שלהו בקשה ל-MISHNA.SHLEMA@gmail.com | לתרומות והקדשות ולהפצה 052-580-2345

"פי תצא למלחמה על איביך ונתנו ה' אלקיך בידך ושבית שביו" (כ"א, י')

התנהגות האם סידרת את החרד עשית את כל השיעורים ואז נראה אמר לו הבן אבא אני לא מבין לפני ימים מס' כאשר ביקשתי ספר לחיידר לא בדקת אם מגיע לי מיד נתת כסף שאלך לקנות אפילו שהיה מדובר בסכום מכובד עכשיו שאני מבקש ממתק בסכום פשוט אתה מתחיל לעשות בדיקות אם כן מגיע או לא מגיע נענה לו אביו ואמר אכן כן בוא ילד חביב ואסביר לך כאשר ביקשת ספר שיגרום לך להתקדם בלימוד בצד הרוחני להיות תלמיד חכם צדיק וירא שמים לא בדקתי כי כל אבא רוצה שבנו יהיה תלמיד חכם הלומד מהספרים אך כאשר ביקשת ממתק שהוא דבר גשמי שניתן לחיות גם בלעדיו צריך לבדוק האם מגיע לך מתנה או לאו לפי התנהגותך וכך הדבר הוא גם אצל הקב"ה כאשר אדם מבקש מאת ה' דבר רוחני כגון היכולת ללמוד כראוי או להתפלל בכונה הקב"ה מיד מוכן לסייע ליהודי להשיג את מבוקשו אך כאשר האדם מבקש מותרות יש לבדוק האם דבר זה מגיע לאדם או שמא לאו לפי התנהגותו של האדם עוד נראה כי התורה מדברת על עניין החזרה בתשובה כי תצא למלחמה וכו' בפרק כ"א ה'רומז על שם התשובה אהי-ה העולים שניהם למניין עשרים ואחד

כ"י תצא למלחמה סופי תיבות אי"ה שכן פעמים אנו שומעים בני אדם שכאשר שואלים אותם מתי תחזור בתשובה הם עונים אי"ה בעז"ה וכו' על זה עונה להם התורה אם תחליט שאתה רוצה להלחם עם היצור ולחזור בתשובה מובטח לך כבר שה' איתך והוא מתכוון לעזור לך להצליח שנאמר ונתנו ה' אלקיך בידך אך הדבר תלוי הוא בידך כלומר במעשים שאתה הולך לעשות מכאן ולהבא ובידך הבחירה החופשית מה לעשות ודע אם תחליט להיטיב דרכך ה' איתך ידוע שהרה"ק ר' נפתלי מרופשיץ היה בדחן גדול והיה מכניס תורות עמוקות בתוך דברי הבדחנות שלו ומסופר כי יום אחד הגיע אליו יהודי שביקש ברכה ליראת שמים ר' נפתלי הרציץ לשמע הבקשה המיוחדת עצם את עיניו הוריד את ראשו כסימן שהוא מתרכז ולאחר כמה דקות הרים את ראשו ופקח את עיניו אחר פנה אל היהודי ושח לו ב"ה בשורות טובות הצלחתי לפעול אצל הקב"ה שייתן לך יראת שמים עכשיו נראה כמה זמן ייקח לי לפעול אצלך שבאמת תסכים לקבל אותה

ועוד באותו עניין משלו משל לילד שבא אל אביו ואמר לו כי המלמד בחיידר ביקש שנקנה ספר חדש אמר לו אביו אין בעיה קח כסף כמה שאתה צריך ולך תקנה לאחר כמה ימים שוב פנה הילד לאביו וביקש ממנו כי יקנה לו ממתק אמר לו אביו בוא ונראה אם מגיע לך איך

"וְאָמְרוּ אֶל זְקֵנֵי עִירוֹ בְּנֵנוּ זֶה סוֹרֵר וּמְרֵה אֵינָנוּ שׁוֹמֵעַ בְּקִלְנוּ זוֹלַל וְסָבָא" (כ"א, כ')

אחת שהינה מוסכמת גם על האב וגם על האם וע"י כך יזכו ההורים לרוות נחת רוח יהודית מכל יוצאי חלציהם וזאת העצה אני מייעץ לזוגות עוד לפני החתונה שיחד עם כתיבת הכתובה יחשבו גם על רב מוסכם שהוא זה אשר יגשר ביניהם בשעת הצורך ובוודאי שבכל זוג נורמלי המצב הבריא הוא שיש חילוקי דעות אך החכמה היא איך מתגברים על האתגר ולא נקלעים ע"י כך למצב שאח"כ קשה לצאת ממנו

בננו מלשון ביננו כלומר בין דעת אביו לדעת אמו ולכן הוא יוצא סורר ומורה וכן שלא שומע בקולנו שהוא אמור להיות קול אחד אלא הוא שומע שתי קולות אחד של האב האומר כך והשני של אמו שאומרת אחרת והם לא מדברים דיבור אחד במחשבה אחת בקול אחד ולכן מזה יוצא בן שהוא סורר ומורה על כן העצה הינה שההורים ידברו לילדים בקול אחד היינו בדעה אחת ואם יש חילוקי דעות בין בני הזוג על נושא מסוים יפנו לרב מוסכם על מנת שיפסוק באותה שאלה ועל פיו יפעלו כך שלבסוף הילדים ישמעו דעה

"לֹא תִרְאֶה אֶת שׂוֹר אֶחָיִךְ אוֹ אֶת שׂוֹי נְדָחִים וְהִתְעַלְמָתָ מֵהֶם הֲשֵׁב תְּשִׁיבָם לְאֶחָיִךְ" (כ"ב, א')

לאדם לחזור בתשובה ומתי לא? כאשר אין הוא רוצה באמת ועדיין לא הגיע למצב של רצון אמיתי לחזור בתשובה שאז אין חובה ואף אסור להתקרב אליו בעניינים אלו כיוון שזה רק יחליש את המחוקק ולא יחזק את החלש ומקדימה התורה להגיד והתעלמת לפני השב תשיבם לו, ללמד שאם אין אתה יודע ממי צריך להתרחק אל תתעסק גם אם מי שכן אפשר להחזיר בתשובה כיוון שיש כלל נקוט ביידינו חיך קודמים ויש עליך להיות בטוח כי לא תינזק ע"י מעשיך וכמו שאמר הרב ניסים יגן ז"ע קרב אך אל תתקרב

ניתן לפרש בס"ד ע"ד הרמז כי כוונת הפסוק ללמד שאם אדם רואה את אחד מבני ישראל במצב רוחני ירוד בחינת נדח יש עליו להוכיחו ולהחזירו למוטב שכן שור הוא כינוי לצדיקים ולכן נכתבה המילה אחיך אחרי השור דייקא ושה הוא כינוי לכל עם ישראל כי אתן צאני צאן מרעייתי ובאה התורה ללמדנו כי יש צורך לעזור לאח הטועה לחזור בתשובה בחינת השיבונו ה' אליך ונשובה חרש ימינו כקדם אלא מאי על המילה והתעלמת אומרת הגמרא מכאן פעמים שאתה מתעלם היינו שיש פעמים שאין צורך לעזור

"פי יקרא קן צפור לפניך בדרך בכל עץ או על הארץ אפרחים או ביצים והאם רבצת על האפרחים או על הביצים לא תקח האם על הבנים" (כ"ב, ו')

שכיח טפי שהאדם ישן על פניו וגבו למעלה ותרדמה נפלה עליו ובא עוף ועשה קן על גבו אך בראשו קשה המציאות של הקן שם ונ"ל

מצא קן בראשו של אדם (חולין קל"ט ע"ב) לכבוד יום ההילולא של רבינו הבן איש חי ז"ע (שישי) הבאנו את שכתב בספרו בן יהוידע "קשה למה נקיט בראשו הול"ל בגבו דזה

של המהלך ארבע אמות בארץ ישראל אע"פ שיצא לחו"ל והוא רבינו הארי"ז ז"ל פירש במאמר המהלך ד' אמות בא"י הכוונה שהוא מכווין בהילוכו להמשיך מילואים שם ע"ב שכל מלוי מספרו אמה ללא הנקראת ארץ ישראל וידוע מ"ש רבינו הארי"ז ז"ל דודו הע"ה היה כולל בחינת רחל וביחינת לאה ותיקן בתחילה את רחל בחברון שבע שנים ואח"כ הלך בירושלים לתקן בחינת לאה כי ירושלים היא בחינת לאה וכנזכר בשער הפסוקים בשמואל ועתה כשברח דוד הע"ה יצא מירושלים בא חושי לקראתו ועשה במחשבתו שבראש כוונה זו להמשיך ללאה ארבעה פעמים אמה כדי שבוזה יהיה כח לדוד הע"ה שהוא בחינתה וזה רמו הכתוב לפי דרכו באומרו ואדמה על ראשו אדמ"ה הוא אותיות ד' אמ"ה על ראשו שעשה כוונה זו במחשבה שבראשו אע"פ שהוא היה חוץ לירושלים נמצאו למדין שאפשר לעשות תיקון ע"י המחשבה שיצייר הדברים במחשבתו דווקא אע"פ שהוא עומד ומהלך חוצה וא"כ ה"ה בשלוח הקן דמהני במחשבה בלבד" עכ"ל

בס"ד נקט בראשו כי החכמים דרכם לרמוז בהלכות ומאמרים שלהם רמו של סוד בעניינים אחרים ובאן נקט שאלה זו בלשון זה לרמוז בזה שאלה אחרת בעניין מצוה לשלוח הקן והוא דאם האדם לא היה יכול לעשות מצוה זו בידו בפועל אך הוא לומד הסוד שלה ומצייר עשייתה במחשבתו כאילו קן לפניו והוא מקיים מצות שלוח כאשר צוותה תורה כמו שעושים המקובלים החסידים אם חל ראש השנה וראשון של סוכות בשבת דאין תוקעין ואין נוטלין לולב בידיים אלא רק מקיימים המצווה במחשבה שמחשבים בכוונות שלהם ומציירים במחשבתם קולות השופר וגם הנענוע בלולב ומיניו ובוזה נחשב להם כאילו קיימו אותם במעשה ממש וז"ש מצא קן בראשו של אדם מהו רמו בזה שצייר במחשבה שבראש מצוות שלוח הקן מהו אם נחשב לעשיית מצווה ממש בפועל כיוון דאין מזדמנת מצוה זו לידו בפועל ודמיא להך מצוות שופר ולולב דחלו בשבת וא"א לקיים אותם בפועל והשיב לו אדמה על ראשו נראה לרמו בזה נאה על שאלה הסודית הנוכרת דכתיב ואדמה על ראשו אך רמו בכתוב בזה שעשה כוונה

משנת הצדיק – הרה"ק רבי יחיאל שניאור זצוק"ל – ט"ז אלול

חכם יחיאל שניאור נולד לאביו רבי מסעוד שניאור ולאמו הרבנית אסתר ע"ה, בשנת תרס"ג בעיירה קסבי שבמרוקו. בנעוריו למד מפי חכם מכלוף שרביט, שגם הסמיך אותו כשוחט. רבי יחיאל שניאור נשא לאישה את רחומה, ולאחר זמן מה עברו להתגורר בעיר בודניב. בבודניב היה חברותא של רבי מאיר אביחצירא – הבבא מאיר, והסתופף בצלו של רבי ישראל אביחצירא – הבבא סאלי. יחד עם בני משפחת אביחצירא, נהג גם חכם יחיאל שניאור במנהגי חסידות ופרישות. בשנת תשכ"א (1961) עלה לארץ ישראל, ובשנת תשכ"ב (1962) מונה לכהן כרב שכונת מוסררה שבירושלים. ביתו שימש מקום עליה לרבים שבאו לקבל ברכתו, והרבה לעשות צדקה עם הנזקקים.

חכם יחיאל שניאור נתבקש לישיבה של מעלה ביום ט"ז אלול שנת תשנ"ד (1994), ונטמן בגבעת שאול. חיבוריו נקראים: 'יש מאין' – ג' חלקים. חלק א' – חידושים על התורה ומדרשי חז"ל, חלק ב' – דרשות בנושאים שונים וחידושים על תהילים, חלק ג' – שו"ת, דרשות על מאמרי חז"ל, ופירושים על התנ"ך.

וכך כתב הרב בעניין הצדקה "אם כסף תלווה את העני עמך, לא תהיה לו כנושה" – אפשר במה שידוע, שנתנית הצדקה אין לה ערך, והמעלה של הצדקה היא שתהיה בסתר, באופן שלא יתבייש העני. ויזכור תמיד שכל מה שנותן לעני הוא כבר אצלו בתורת פיקדון, כמו שאמרו רבינו זיכרוןם לברכה שממון העני מופקד אצל העשיר, אלא שהקב"ה רוצה לזכות את בני אדם, ולכן ברא עניים ועשירים. וזה שאמר 'אם כסף תלווה את עמי' – דהיינו אם אתה נותן צדקה לעני או תלווה את עמי" – תחשוב כאילו אתה נותן לו בתורת הלוואה, באופן שלא יתבייש העני, כי עתיד הקב"ה להחזיר לך, כי אתה נותן מכאן והקב"ה נותן לך מכאן."

ועוד כתב הרב זצ"ל בעניין תפילת שחרית מוקדמת של פועלים ופנסיונרים "ולפי שראיתי כאן בשכונתנו שמתפללין יחד הפועלים – שאין להם זמן כל כך, יחד עם הפנסיונרים – שיש להם זמן, ובפרט בימות החורף שאין מניחים תפילין עד 'היוצא'. הוכרתי לדבר על ליבם שלא טוב עושים, שמי שיש לו זמן לא יצא ידי חובתו, שצריך שיתפלל תפילה בזמנה, בנידון כאן – שיש כמה מניינים בבתי כנסיות, לדעת הדרך הישרה היא שהפועלים ישתתפו יחד ויתפללו בבית כנסת אחר, ברוב עם הדרת מלך, ועוד שלעולם לא יהא חסר להם מניין. והפנסיונרים גם כן ישתתפו בבית כנסת אחר ויתפללו בזמנם כנוכר, וכל אחד יבוא על מקומו בשלום. וכיוון שתשובתי היתה כך, התנגדו איהו יחידים בטענה לומר כיוון שנעשה כך, נמצאו שני בתי כנסיות סגורים. שזה כמה שנים שאנחנו מתפללים כל אחד בבית כנסת המיועד לו מיום בואנו לשכונה הזאת, ואיך נתקן דבר חדש, תשובתי היתה אני לדעתי העצה הטובה שתעשו כמו שאמרתי לכם – שבזה תצאו ידי חובה לפי כל העולם. ואם לאו – גם לזה יש תיקון, שהפועלים יתפללו בבית כנסת אחת חודש אחד, ובשנית חודש אחד. והפנסיונרים גם כן כסדר הזה, וחזור חלילה, וממילא לא ייסגר שום בית כנסת."

דובב שפתי ישנים – ליקוטים מספרים שפחות מוכרים

דברי חיים – הרה"ק רבי חיים ב"ר אברהם יואל מחאסלאוויטש שארין זי"ע זצוק"ל

"לא תזרע פרמך פלאים פן תקדש המלאה הזרע אשר תזרע ותבואת הפרם" (כ"ב, ט')

בנין דלא למעבד מידי כלאים מניעותא דמנע לכל אינון חילין מעבידתא דלהן ע"כ וע"כ התיירה התורה כלאים במצות כמו כלאים בציצית וכן בבגדי כהונה והוא מפני שעצמיות המצות אחודין ודוקין בו ית' וכמ"ש בוזהר (יתרו פ"ה) כל אינון פקודי אורייתא מתאחדין במלכא קדישא וכן או"ל אנכי אנא נפשי כתבית ירבית והצדיקים בקיום המצות מקבלים השפעת הקדושה מאתו ית' ואין שום מלאך ושר מתמצע ומתווך ביניהם ובין ה' כמו שאמר משה לפני הקב"ה למאן בהמלאך אשר נתן לו אם אין פניך הולכים בו' וכן הוא בוזהר (שם פ"ז) ולבש הכהן בו' אע"ג דאתחברו לית לן בה כמה דאמרין בציצית בגין דתמן אשתכחו ואתחברו כל אינון זינין דלעילא בו' זכאין אינון ישראל בו' וזה שאמר דרשה צמר ופשתים (שהמה כלאים זה בזה) ותעש (לקיום המצוות) בחפץ כפיה להיות מעלתה גדולה ממעלת מלאכי השרת השולטים עליהם

והנה איסור כלאים שאסרה התורה יורה על שליטת המלאכים בעולם והוא כי כל נמצא הן מהצמחים והן מבעלי החיים יש עליו שר הנפקד עליו מלמעלה וכמשו"ל אין לך עשב מלמטה שאין עליו שר מלמעלה וכמ"ש בוזהר (תרומה קע"א) המוציא במספר צבאם לית לך עשבא זעירא בכל עלמא דלא שלטא עליו חד ממנא דקא משמש קמיה קובה"ע"כ והוא השר מקבל השפעתו מהקב"ה ומשפיעו לטמא ולזאת אסרה התורה לערב בו' מינים יחד כי בזה מערב כחי השרים שלמעלה וגורם הפגם בעולם העליון וכמ"ש בוזהר (קדושים פ"ז) כד ברא קובה"ה עלמא אתקין כל מלה ומלה בו' ומני עליהו חילין עלאין בו' וכל מה דכל חד וחד עביד בתקיפו דהוא חילא עלאה דממנא עליה לעילא בו' בג"כ אסור למחלף זינין ולעאלא זינין בוינין אחדין בגין דאעקד לכל חילא וחילא מאתרייהו ואבחיז פמליא של מעלה בו' כלאים מהו כלאים כמאן דיהיב אורא בבית מטרא כדא"א אל בית הכלא

סגולה לפרנסה – תשלום נדרים ונדבות בזמן

"מוציא שפתיך תשמור ועשית פאשר נדרת לה' אלקיך נדבה אשר דברת בפיה" (כ"ג, ג, כ"ד)

עליו לשמור על הנדבה שמירה מעולה ולא יגיד שממילא הוא פטור מלהביא חליפתה אם יקרה אונס והנדבה תאבד או תגנב אלא יש עליו להשתדל בכל יכולותיו וכוחותיו לשמור על נדבתו ולהביאה לבית המקדש ולהתייחס אל הנדבה כאילו היא נדר שגם אם ילך לאיבוד יש עליו להביא חליפתו ולכן שומר עליו האדם כבבת עינו כך יש עליו לשמור על נדבתו באותה הרצינות ולכן באה התורה ומסמיכה את עניין הנדר לנדבה שכמו שהאדם מתייחס לנדריו כך הוא צריך להתייחס לנדבותיו וע"כ כך יזכה האדם לברכה והצלחה.

נשאלת השאלה למה פעם אחת הכתוב מדבר על נדר ואח"כ משתמש במילה נדבה וניתן לענ"ד בס"ד לפרש כי ידוע ההבדל בין נדר לנדבה שכן נדבה אם אדם נדב דבר מסוים ואמר הרי זה להקדש אין הוא חייב באחריותו היינו שאם נאבדה הנדבה אין הוא חייב להביא אחרת תמורתה מה שאין כן בנדר שאומר הרי עלי הוא חייב להביא בכל מקרה את נדרו גם אם הדבר שאותו נדר אבד או נגנב טרם הגעתו לידי ההקדש ועל זה מזהירה התורה את האדם בעניין הנדבה שיש על האדם לשמור את מוצא פיו ואם נדב דבר מסוים יש